

Johanna Holvikivi, Jaana Huovinen,
Niina Katajapuu, Anu Kinnunen,
Arja Kiviaho-Tiippana, Raija Kuisma,
Riitta Kärkkäinen, Johanna Leskelä,
Marja-Leena Lähteenmäki & Kaisa Lällä

Kuntoutuksen osaamisen uudistumisen tulevaisuuden näkymiä

© Metropolia Ammattikorkeakoulu & tekijät

Julkaisija: Metropolia Ammattikorkeakoulu
Kirjoittajat: Johanna Holvikivi, Jaana Huovinen,
Niina Katajapuu, Anu Kinnunen,
Arja Kiviaho-Tiippa, Raija Kuisma,
Riitta Kärkkäinen, Johanna Leskelä,
Marja-Leena Lähteenmäki & Kaisa Lällä

Graafinen suunnittelu ja taitto:

Johanna Tirronen

Valokuvat: Freerangestock

Metropolia Ammattikorkeakoulun julkaisu
TAITO-sarja 71
Helsinki 2020

ISBN 978-952-328-265-0 (pdf)

ISSN 2669-8021 (pdf)

www.metropolia.fi/julkaisut

Tämä julkaisu on lisensoitu Creative Commons
Nimeä-EiKaupallinen-JaaSamoin 4.0 Kansainvälinen
-lisenssillä

Julkaisu on tuotettu Metropolia Ammattikorkeakoulussa
yhdessä muiden kuntoutusalan koulutuksesta vastaavien
ammattikorkeakoulujen kanssa osana kuntoutusalan
osaamiskeskittymän toimintaa.

**Taustaa kuntoutuksen
jatkuvan oppimisen näkyymiin**

**Kuntoutuksen ja kuntoutumisen
toteutuminen 2030**

**Kuntoutuksen osaamisen
tarpeet 2030**

**Tulevaisuusskenaarioita:
mitä kuntoutuksessa
on tapahtunut 2030?**

Yhteenveto

Taustaa KUNTOUTUKSEN JATKUVAN OPPIMISEN NÄKYMIIN

Kuntoutuksen osaamisen uudistaminen kuntoutusalan osaamiskeskittymän tavoitteena

Jyväskylän ammattikorkeakoulu ja Metropolia Ammattikorkeakoulu käynnistivät vuoden 2017 alussa yhteisen kuntoutusalan osaamiskeskittymän. Osaamiskeskittymän neljän vuoden toiminnan tavoitteeksi asetettiin kuntoutuksen koulutuksen uudistaminen, vahvistaminen ja kehittäminen kuntoutujien parhaaksi. Osaamiskeskittymää on rahoittanut opetus- ja kulttuuriministeriö.

Osaamiskeskittymän tarkoituksena on ollut kasvaa kuntoutusalan koulutuksesta vastaavien ammattikorkeakoulujen yhteistyöverkostoksi, joka huolehtii valtakunnallisesti alan osaamistarpeista. Koulutuksen laatua on pyritty varmistamaan luomalla yhteisiä kuntoutuksen koulutuksen laatutyön käytänteitä sekä leviättämällä hyviä käytänteitä. Osaamiskeskittymä on tehnyt kansallista yhteistyötä toisen asteen koulutuksen ja yliopistokoulutuksen kanssa.

Kuntoutuksen tiekartan 2030 valmistelu aloitettiin ammattikorkeakoulujen valtakunnallisena yhteistyönä. Vuoden 2020 aikana rakennettiin yhteistä koulutuksen visiota vuoteen 2030 sekä sen askelmerkkejä. Tiekartta muodostettiin kolmen kehittämisohjelman avulla:

1. kuntoutusalan osaamisen uudistaminen
2. jatkuvan oppimisen mahdollisuudet sekä
3. kuntoutusalan TKI-toiminnan vahvistaminen.

Työskentelyssä osallistettiin laaja-alaisesti kuntoutuksen asiantuntijoita. Tämä julkaisu liittyy osaksi jatkuvan oppimisen mahdollisuudet -kehittämisohjelmaa.

Jatkuva oppiminen ja työelämäyhteistyö kuntoutuksen osaamisen avaimina

Yhteiskunnallisena puheenaiheena on tällä hetkellä jatkuva oppiminen, jota pyritään edistämään eri yhteiskunnan sektoreilla suomalaisen kilpailukyvyn ja työllisyyden edistämiseksi. Jatkuvan oppimisen tavoitteena on vastata työelämän muutoksiin ja uudistustarpeisiin. Erityinen huomio on osaamisen kehittämislä työurien eri vaiheissa. Opetusministeriö on käynnistänyt jatkuvan oppimisen uudistuksen vuonna 2019. Eri ammattialoilla tarvitaan jatkuvaa vuoropuhelua työelämän, järjestöjen sekä tutkimuslaitosten kanssa, jotta osaamista voidaan yhdessä kehittää ja viedä eteenpäin.

Kuntoutuksen osaamiskeskittymän toimesta toteutettiin tulevaisuuden muistelun työpajoja. Niiden avulla saatiin tietoa ja ajatuksia kuntoutuksen tulevaisuuden näkymistä sekä tulevaisuuden osaamistarpeista. Tulevaisuuden muistelun tarkoituksena oli kuvata kuntoutusalan toimijoiden kokemuksia ja käsityksiä kuntoutuksen kentällä tapahtuvista muutoksista tulevaisuudessa ja osaamisen muutostarpeista.

Tämän julkaisun tarkoituksena ja tavoitteena on tuottaa uutta tietoa ja lisätä ymmärrystä kuntoutuksen kentän muutoksista. Tuotettua tietoa voidaan hyödyntää kehitettäessä ammattikorkeakoulujen kuntoutuksen koulutusta.

Tulevaisuuden muistelun teemat
esitettiin seuraavina kysymyksinä:

**”MITEN KUNTOUTUS JA KUNTOUTUMINEN
TOTEUTUVAT 2030?”**

**”MILLAISTA KUNTOUTUKSEN OSAAMISTA
TARVITAAN VUONNA 2030?”**

**”MILLAISIA ASIOITA ON TAPAHTUNUT, JOTTA
KUNTOUTUKSESSA, KUNTOUTUMISESSA JA
KUNTOUTUKSEN OSAAMISESSA ON PÄÄSTY
VUODEN 2030 TILANTEeseen?”**

Tulevaisuuden muistelun työpajat yhteiskehittelynä

Tulevaisuuden muistelun työpajoihin kutsuttiin eri ammattikorkeakoulujen (10) kautta työelämän toimijoita kuntoutuksen eri alueilta eri puolilta maata, jolloin saatiin valtakunnallisesti kattava edustus. Tulevaisuuden työpajoja toteutettiin yhteensä 15 eri puolilla Suomea, ja niihin osallistui yhteensä 63 asiantuntijaa, opettajaa ja opiskelijaa. Työpajat toteutettiin 1.6.–2.10.2020 pääasiassa etätyöpajoina. Niiden toteutuksista vastasivat seuraavat ammattikorkeakoulut:

- Jyväskylän ammattikorkeakoulu
- Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu
- Lapin ammattikorkeakoulu
- Laurea ammattikorkeakoulu
- Metropolia Ammattikorkeakoulu
- Satakunnan ammattikorkeakoulu
- Savonia-ammattikorkeakoulu
- Seinäjoen ammattikorkeakoulu
- Tampereen ammattikorkeakoulu
- Turun ammattikorkeakoulu.

Työpajat toteutettiin osaamiskeskittymän toimijoiden yhteisesti suunnitteleamalla tavalla tutkimuseettisiä ja tietosuojaohteita noudattaen. Osallistujilta pyydettiin suostumus osallistumiseen ja aineiston käyttämiseen. Tiedonkeruu toteutettiin ryhmäkeskusteluina.

Seuraavissa luvuissa kuvataan kuntoutusta vuonna 2030 kolmesta näkökulmasta, jotka pohjautuvat työpajoissa esitettyihin kysymyksiin. Nämä kolme aluetta ovat kuntoutuksen ja kuntoutumisen toteutuminen, kuntoutuksen osaamistarpeet sekä kuntoutuksen ja kuntoutumisen toteutumisen muutos.

Kuntoutuksen toteutuminen 2030

Kuntoutuksen toteutumisessa 2030 keskeisimmiksi asioiksi nousivat teknologian hyödyntäminen, kuntoutuksen monialaisuus ja moniammatillisuus, kuntoutuksen yksilöllisyys sekä asiakkaan aktiivinen rooli omassa kuntoutumisprosessissaan.

**“DIGITAALISUUS TULEE LISÄÄNTYMÄÄN.
DIGITAALISET PALVELUT JA
DIGIKUNTOUTUS OVAT ARKIPÄIVÄÄ.”**

**“DIGITAALISESTI ETÄKUNTOUTUKSESSA –
TÄMÄ TULEE TRENDINÄ LISÄÄNTYMÄÄN”**

**“MONIALAISUUS JA –AMMATILLISUUS
TOTEUTUU. VERKOSTOYHTEISTYÖ ON
SUJUVAA, MATALA KYNNYS YHTEISTYÖHÖN,
RAJATTOMUUS. VERKOSTOYHTEISTYÖ
MAHDOLLISTAA MONIALAISEN OSAAMISEN
HYÖDYNTÄMISEN.”**

Kuntoutus toteutuu teknologiaa hyväksikäyttäen

Digitalisaatio on lisääntynyt merkittävästi kuntoutuksessa. Digitaaliset polut sekä digikuntoutus ovat arkipäivää. Teknologia on kehittynyt, ja erilaiset teknologiset ratkaisut ovat tuoneet uusia ulottuvuuksia kuntoutuksen toteuttamiseen sekä arvioimiseen (3D-tulostus, robotisaatio, big data). Koneoppimista ja tekoälyä voidaan hyödyntää yksilöllisten tarpeiden määrittelyssä ja niistä saatua palautetta kuntoutuksen vaikuttavuuden arvioinnissa.

Teknologian hyödyntäminen näyttäytyy digitalisaation tuomien keinojen käyttämisenä (mm. digitaaliset oirekyselyt), kuntoutusteknologisten ratkaisujen käyttönä ja etäohjauksena. Erilaiset teknologiset ratkaisut ovat tätä päivää, kuten esimerkiksi älykellot ja -sormukset terveystietojen mittaamisessa. Teknologian hyödyntäminen sujuvoittaa monialaisuutta, asiakaskeskeisyyttä, verkostotyötä ja palvelujen joustavuutta. Kuntoutuksessa on käytössä hybridimalli. Lähi- ja etäpalvelut ovat löytäneet yhteisen asiakaslähtöisen sävelen.

Kuntoutus on monialaista ja moniammatillista

Kuntoutus on monimuotoistunut ja sisältää monitoimijaisia verkostoja. Monialaista yhteistyötä tehdään tiiviisti yli sektorirajojen. Tiedetään, miten yhteistä tietoa voidaan jakaa. Verkostotyö mahdollistaa monialaisen osaamisen hyödyntämisen, ja palveluverkosto on läpinäkyvä, jolloin palveluntuottajilla on helposti tietoa saatavilla. Eri ammattien edustajat tuntevat ja arvostavat toistensa osaamisalueita, samoin myös konsultaatioherkkyys on lisääntynyt. Perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoidot eivät tee päällekkäisiä asioita vaan toimivat tiiminä. Palvelukenttä on laajentunut, ja myös omaiset toimivat osana kuntoutusta.

**“KOKONAISVALTAISESTI JA
VOIMAVARALÄHTÖISESTI, ASIAKKAAN
TARPEET HUOMIOIVAA KUNTOUTUSTA”**

**“ASIAKAS ON KUMPPANI JA
VASTUULLINEN TOIMIJA.
HÄNELLÄ ON VASTUU OMASTA
KUNTOUTUMISESTAAN”**

Kuntoutus on yksilöllistä ja tarvelähtöistä toteutuen asiakkaan omassa toimintaympäristössä

Kuntoutuksen painopiste on asiakkaan arjessa. Kuntoutus lähtee yksilön elämäntilanteen ja kokonaisvaltaisen toimintakyvyn ymmärtämisestä. Lähtökohtana on tarpeiden, voimavarojen sekä toimintaympäristöjen tunnistaminen. Kuntoutuksessa korostuu asiakkaan arjen tunteminen. Kuntoutussuunnitelma rakennetaan aidosti yhdessä kuntoutujan kanssa. Kuntoutuksen toimijat ovat tienviittoja, erilaisiin tukitoimiin ohjaavia ja asiakkaita valmentavia ammattilaisia.

Kuntoutus toteutuu voimavaraperustaisesti sekä osallisuutta mahdollistaen. Asiakkaan tasavertainen osallisuus ja toimijuus toteutuvat. Asiakasta kuunnellaan ja hänen rytminsä otetaan huomioon. Asiakkaan omat tavoitteet (GAS-menetelmä, Goal Attainment Scaling) ohjaavat kuntoutusta, ja kuntoutuksen toteutustapa on joustavaa. Ammattilaiset jalkautuvat asiakkaan toimintaympäristöön, eikä kuntoutus ole enää sidoksissa aikaan tai paikkaan. Kuntoutuksen vaikutuksia mitataan yksilön näkökulmasta hänen arjessaan. Kuntoutuksen pääsyssä toteutuvat tasa-vertaisuus ja yhdenmukaisuus ennakoivalla työotteella.

Asiakas on aktiivinen ja vastuullinen toimija omassa kuntoutusprosessissaan

Asiakkailla on aktiivinen ja vastuullinen ote omaan kuntoutumiseensa. He kantavat vastuuta ennaltaehkäisevästä toiminnasta – ”life long -terveys”. Asiakasta kuunnellaan, ja hänen omat tavoitteensa ohjaavat kuntoutuksen toteutumista. Asiakas valitsee itselleen sopivia menetelmiä ammattilaisen työkalupakista. Kuntoutuksen ammattilainen on ikään kuin ”valmentajan roolissa”. Itsearviointi- ja ”oma apu” -mittarit ovat käytössä.

Kuntoutuksen osaamisen tarpeet 2030

Keskeiset esille nousevat teemat olivat vuorovaikutusosaaminen, arviointiosaaminen liittyen laajaan toimintakykyosaamiseen, teknologinen osaaminen etäkuntoutuksineen, verkosto-osaaminen, johon liittyivät monialaisuus ja moniammatillisuus, sekä vaikuttavuusosaaminen, johon kuuluivat työn laatu sekä tutkimusosaaminen. Lisäksi tarvitaan vahvasti oman ammattialan substanssin osaamista. Jatkuvan oppimisen toteutumisesta tulee huolehtia kaikkien työntekijöiden osalta. Kaikilta työntekijöiltä tarvitaan yhä laajempaa ja tasoltaan korkeampaa osaamista tulevaisuudessa.

**”KYKY ASETTUA TOISEN ASEMAAN JA
KYKY KUULLA TOISTA. JUURI NÄITÄ
GENEERISIÄ ASIOITA SIELLÄ TARVITAAN.
IHMISENÄ OLEMISTA.”**

**“ARVIOINTIOSAAMISTA; MITÄ IHMINEN
TARVITSEE, TOIMINTAKYVYN ARVIOINTI
OSAAMISTA SEKÄ KUNTOUTUKSEN
ETENEMISEN ARVIOINTIA”**

**“OIKEUSPERUSTEISUUS TOIMINNASSA
JA IHMISTEN NÄKÖKULMASTA
TARVITAAN OSAAMISTA ”**

Vuorovaikutusosaaminen

Vuorovaikutusosaaminen yhtenä asiakaslähtöisyyden lähtökohtana tuli vahvasti esille. Siihen tarvitaan sosiaalisia taitoja, kykyä toisen ihmisen kohtaamiseen ja holistista näkökulmaa ihmisestä. Vuorovaikutusosaamiseen tarvitaan tunneälyä, herkkyyttä ja empatiataitoa kohdata kuntoutuja psykososiaalisena kokonaisuutena. Erityisesti nähtiin, että tätä aluetta pitäisi vahvistaa koko työuran ajan.

Toimintakyvyn ja toimintaympäristön arviointiosaaminen

Laaja-alainen toimintakykyosaaminen oli vastaajien näkemyksen mukaan kulmakivi, johon liittyi niin toimintakyvyn arviointiosaaminen kuin kyky arvioida kuntoutusprosessin etenemistä. Keskiöön nousivat ihmisten yksilölliset tarpeet sekä avun tarpeen määrittely arvioinnissa. Tähän liittyen niin arviointiin kuin mittariosaamiseen tulee kiinnittää huomiota. Yksilöllisen arviointiosaamisen lisäksi nähtiin tärkeänä toimintaympäristöanalyysin ja toimintaympäristön huomioiminen osana kuntoutusta. Arviointiosaamista ovat ennakoiva prosessiosaaminen sekä ennakointiosaaminen, jonka avulla varmistetaan kuntoutuksen toteutuminen. Spesifeinä teemoina nousivat esille työkyvyn ja kuntoutusprosessin rinnakkain tarkastelu sekä kuntouttava työtoiminta. Yhtenä erityisenä haasteiden alueena nostettiin esille työttömyys yhdistyneenä mielenterveysongelmiin. Työelämäosaaminen painottuu tulevaisuudessa niin, että se nähtiin tärkeänä alueena, johon tulee kiinnittää huomiota yhä enemmän osana koulutusta. Muun muassa termiä työhön paluun konsultti käytettiin.

Tärkeinä nähtiin vammaisten oikeuksien ymmärtäminen, samoin kuin ihmisoikeuskysymykset, tasa-arvoisuuden ja eriarvoisuuden huomioiminen osana toimintaa. Yleisesti ottaen oikeusperusteisuuden ymmärtäminen osana omaa ammatillista toimintaa on tulevaisuutta.

**“VALLAN JA KOORDINAATION
PITÄÄ LIITTYÄ TOISIINSA,
EI VAIN OHJAUSTA, VAAN
KOKONAISVALTAISTA TOIMINTAA.”**

**”SOTE-KESKUSTEN TOIMINTA
KOKONAISVALTAISTA, TOSI HYVÄ
MAHDOLLISUUS.”**

Erityisosaaminen

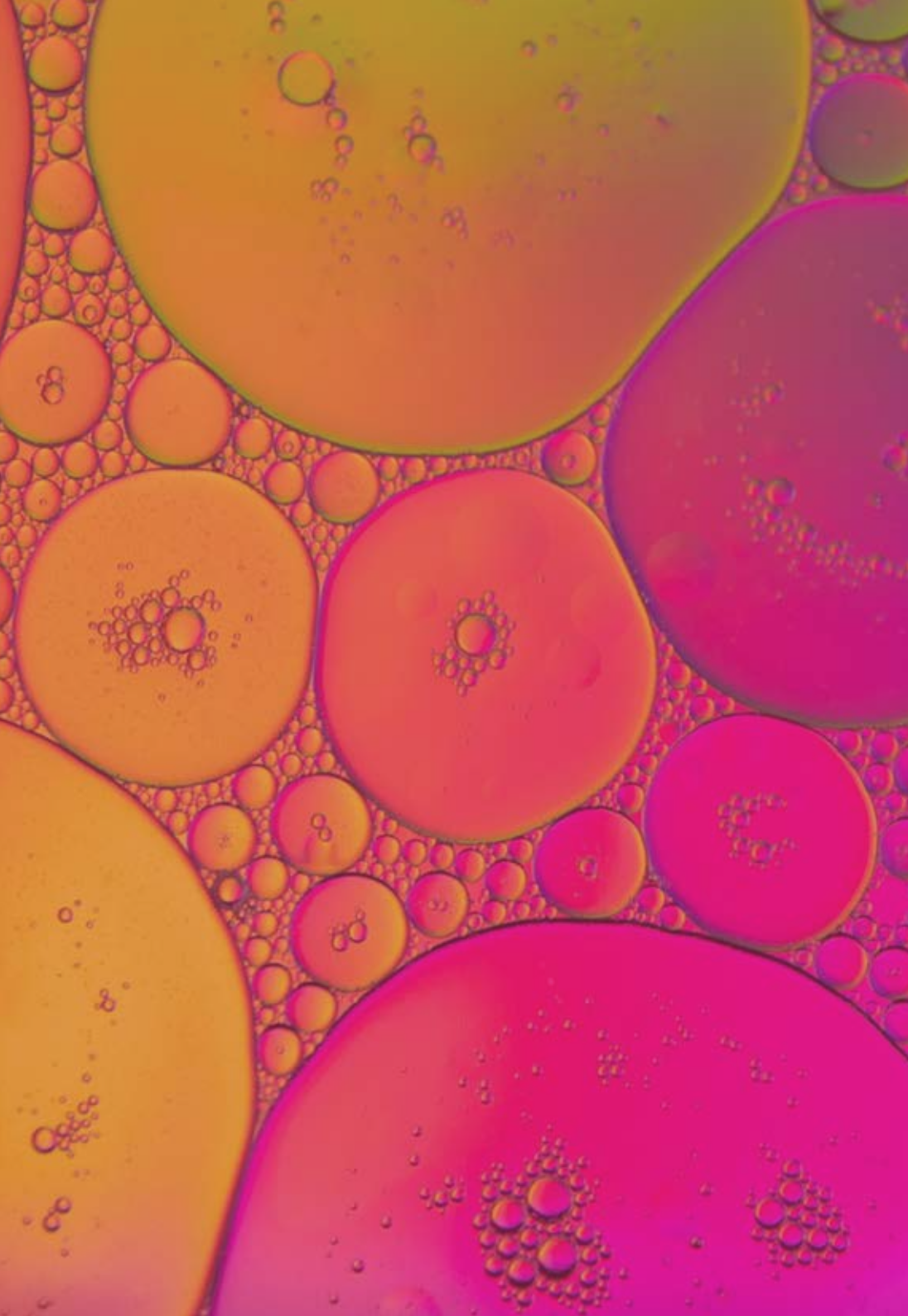
Erityisosaaminen säilyy tulevaisuudessa. Siihen kuuluu vahva substanssiosaaminen. Asiantuntijat olivat sitä mieltä, että se on kaiken toiminnan perusta kuntoutuksessa. Laaja-alaisessa kuntoutuksessa tarvitaan niin ammattispesifiä syväosaamista kuin kykyä työskennellä horisontaalisesti yhdessä.

Teknologiaosaaminen

Vahvana uudistavana osaamisalueena nousi esille teknologian käytön osaaminen niin ammattilaisten kuin kuntoutujien osamisena. Etäkuntoutuksen, digiosaamisen ja verkossa tapahtuvan ohjaamisen osaaminen on tulevaisuutta. Tarvitaan myös osaamista digimateriaalien tuottamiseen sekä virtuaaliopetuksen kouluttamisosaamista.

Yhteistoimintaosaaminen

Yhteistoiminta eri muodoissaan nostettiin esille erityisenä osaamisen haasteena. Yhteistoiminnalla on iso merkitys tulevaisuudessa niin kuntoutuksen toteutuksessa kuin palveluiden tuottamisessa. Yhteistyöosaamista kuvaavina termeinä keskusteluissa tulivat esille verkosto-osaaminen, dialogisuus, monitoimijuus, moniammatillisuus, monialaisuus ja erityisesti oman ammatillisuuden liittäminen muiden osaamiseen. Keskusteluissa pidettiin tärkeänä, että 2030-luvulla on koordinaatio-osaamista, jossa erityisen tärkeää on vallan ja koordinaation liittyminen toisiinsa niin, että asiakkaan tarpeet pystytään hoitamaan sujuvasti ja keuhasti. Samoin palveluohjaus ja asiakasohjaus korostuvat niin, että ymmärretään kuntoutuspolkujen eteneminen. Trendinä on kollektiivisen osaamisen ja yhteisöllinen työskentelyn yhdistyminen, niin että systeeminen osaaminen koko kentässä vahvistuu.

Vaikuttavuus- ja tutkimusosaaminen

Vaikuttavuus- ja tutkimusosaaminen ovat kuntoutuksen keskeisiä osaamisalueita. Erityisesti tulkinta ja soveltaminen ovat keskeisiä osaamisalueita tutkimusosaamisessa, kuten myös kompleksinen ja monialainen tutkimus.

Toisaalta entistä enemmän tulee kiinnittää huomiota työn laatuun, kykyyn reflektoida omaa työtään sekä vaikuttavuusmittarien käyttöön, jolloin asiakkaan kokema hyöty saadaan esille. Edellä olevaan liittyen tiedonhankintataidot, innovatiivisuus, tekoäly, teknologinen osaaminen sekä terveystaloustieteen osaaminen ovat tulevaisuuden asiantuntijuutta.

Tulevaisuuden osaaminen

Tulevaisuusosaamista, muutososaamista ja sopeutumiskykyä tarvitaan kuntoutuksessa toteuttamisessa tulevaisuudessa. Lisäksi mainittiin sellaisia osaamiseen liittyviä alueita kuin hybridi-osaaminen, monitaituruus, resilienssi ja muutososaaminen. Kaiken kaikkiaan oltiin sitä mieltä, että muutos on jatkossa pysyvää ja tulee olla kykyä sekä osaamista muutokseen liittyen. Myös yhteiskunnallinen vaikuttamisosaaminen nähtiin osana työtä.

Jatkuva oppiminen osaamisen takaajana

Jatkuvan oppimisen varmistaminen sekä jatkuvan oppimisen valmiuksien ylläpitäminen nähtiin tärkeiksi. Oma osaamista tulee arvioida säännöllisin väliajoin, ja sosiaali- ja terveysalalle tulee kehittää systeemi, joka mahdollistaa oman osaamisen arvioinnin. Organisaatioiden tulee ottaa vastuuta ja tarjota mahdollisuuksia oman ja työyhteisön osaamisten jatkuvalla kehittämiselle. Työuran alkuvaiheessa voisi olla ammatillisen kehittymisen mentoointimalli, joka tukisi nuoren työntekijän kehittymistä.

Tulevaisuusskenaarioita: mitä kuntoutuksessa on tapahtunut 2030

Keskeisinä teemoina tunnistettiin yhteiskunnallisten ja rakenteellisten muutosten toteutuminen kuntoutusprosessin selkeytyessä. Tähän kietoutuivat monialaisen vaikuttavuustutkimuksen hyödyntäminen yhteiskunnallisessa, kuntoutusprosessin vaiheisiin liittyvässä päätöksenteossa. Korkeatasoisen vaikuttavuustutkimuksen laatu edellyttää kuntoutuksen koulutuksen laaja-alaisuutta ja tasoa, jossa on huomioitu myös tulevaisuuden kuntoutusasiakkaan voimaantuminen ja vastuullisuus osana kuntoutuksen monialaista verkostoa.

**“TARVITAAN UUSI YHTEISKUNTASOPIMUS
– VALTA-ASEMIEN RAVISTELUA NIIN, ETTÄ
TOIMINTA JÄRJESTETÄÄN UUDELLA AIDOSTI
RAJAPINTOJA RIKKOVALLA TAVALLA.”**

Yhteiskunnalliset ja rakenteelliset muutokset ovat toteutuneet

Kuntoutusta ohjaava lainsäädäntö on muuttunut, ja se sallii rakenteelliset muutokset, jotka ovat vaikuttaneet palveluiden saamiseen ja oikea-aikaiseen kohdentumiseen. Tämän lisäksi rakenteelliset muutokset ovat vaikuttaneet kuntoutusprosessien selkeyteen sekä kokonaisvaltaisuuteen. Myös kuntoutusjärjestelmän pirstaleisuus on poistunut.

Kuntoutuksen vaikuttavuustutkimuksen osaamista ja tutkimuksen tuloksia hyödynnetään päätöksenteossa

Kuntoutuksen tutkimuksen ja kuntoutuksen vaikuttavuus- ja kustannusvaikuttavuustutkimuksen määrä on kasvanut, ja se on korkeatasoista sekä monitieteistä. Tutkimustuloksia hyödynnetään päätöksenteossa, kuntoutuksen yhteiskunnallisessa tunnettavuudessa sekä palveluiden laadun arvioinnissa sekä kilpailutuksessa.

**“KUNTOUTUJAN MOTIVAATIO
TUNNISTETAAN, KANNUSTETAAN UUTEEN
JA UUSIIN ASIOIHIN”**

**“SE EI OLISI ENÄÄ NIIN TIUKASTI
DIAGNOOSIKESKEISTÄ SE HAKEMINEN
PALVELUIHIN, ETTÄ VOITAISIN
ARVIOIDA MYÖS YHÄ ENEMMÄN JUURI
TOIMINTAKYKYÄ JA SEN HAASTEITA.”**

Koulutus on laaja-alaisempaa sekä koulutustasot ja maantieteelliset rajat rikkovaa

Kuntoutuksen koulutus on monipuolistunut ja laaja-alaistunut eri koulutustasot, organisaatiot ja maantieteelliset rajat ylittäväksi, jolloin koulutuksen laatu, monipuolisuus ja saatavuus ovat parempia ja laajempia. Oppimisympäristöt ja sisällöt ovat nykyaikaisia ja huomioivat kuntoutusprosessiin ja kuntoutukseen liittyvän teknologiaosaamisen ja tulevaisuusosaamisen tarpeet

Asiakas on voimaantunut ja vastuullistunut omassa kuntoutusprosessissaan

Asiakas on aktiivisesti ja vastuullisesti mukana sekä kuultuna eri näkökulmista omassa ympäristössään. Asiakkaan kuntoutustarpeet on tunnistettu oikein. Asiakas on tietoinen valinnanvapaudesta ja vaihtoehtoista, jotka liittyvät hänen tilanteeseensa. Hän osaa käyttää teknologiaa hyödyksi kuntoutusprosessissa.

Kuntoutus toteutuu monialaisesti

Kuntoutuksen toteuttaminen sekä kuntoutuksen verkostot ovat monialaisia ja moniammatillista. Uusia aloja on mukana kuntoutuksessa. Tämä on vaikuttanut kuntoutuksen parempaan laatuun ja sisältöihin. Kuntoutuksessa toteutuu vahva ”Yhdessä tekemisen meininki”.

A microscopic view of numerous bubbles of various sizes, some appearing as bright, glowing spheres against a darker background, while others are more translucent. The bubbles are densely packed, creating a complex, textured pattern.

Yhteenveto

Näkymät kuntoutuksen osaamisen uudistumiseen ja tulevaisuuteen rakentuvat kolmesta eri osa-alueesta, jotka ovat kuntoutuksen ja kuntoutumisen toteutuminen, kuntoutuksen osaamistarpeet sekä kuntoutuksen ja kuntoutumisen toteutumisen muutos.

Kuntoutusta ja kuntoutumista tarkasteltiin tulevaisuusorientoituneesta näkökulmasta vuoteen 2030. Tulevaisuusorientoituneessa näkökulmassa syntyi visio tavoiteltavasta kuntoutuksen ja kuntoutumisen toivotusta tilasta. Vision toteutuminen vaatii seuraavanlaisia osaamisia. Lisäksi tarkasteltiin asioita, joiden toteutuminen edesauttaa vision toteutumista.

KUNTOUTUKSEN JA KUNTOUTUMISEN TOTEUTUMINEN 2030

- Kuntoutus toteutuu teknologiaa hyväksikäyttäen
- Kuntoutus on monialaista ja moniammatillista
- Kuntoutus on yksilöllistä ja tarvelähtöistä toteutuen asiakkaan omassa toimintaympäristössä
- Asiakas on aktiivinen ja vastuullinen toimija omassa kuntoutusprosessissaan

KUNTOUTUKSEN OSAAMISEN TARPEET 2030

- Vuorovaikutusosaaminen
- Toimintakyvyn ja toimintaympäristön arviointiosaaminen
- Teknologiaosaaminen
- Yhteistoimintaosaaminen
- Vaikuttavuus- ja tutkimusosaaminen
- Tulevaisuudenosaaminen, muutososaaminen
- Jatkuva oppiminen osaamisen takaajana

TULEVAISUUSKENAARIOITA: MITÄ KUNTOUTUKSESSA ON TAPAHTUNUT 2030?

- Koulutus on laaja-alaisempaa sekä koulutustasot ja maantieteelliset rajat rikkovaa
- Asiakas on voimaantunut ja vastuullistunut omassa kuntoutusprosessissaan
- Kuntoutuksen vaikuttavuustutkimuksen osaamista ja tutkimuksen tuloksia hyödynnetään päätöksenteossa
- Yhteiskunnalliset ja rakenteelliset muutokset ovat toteutuneet

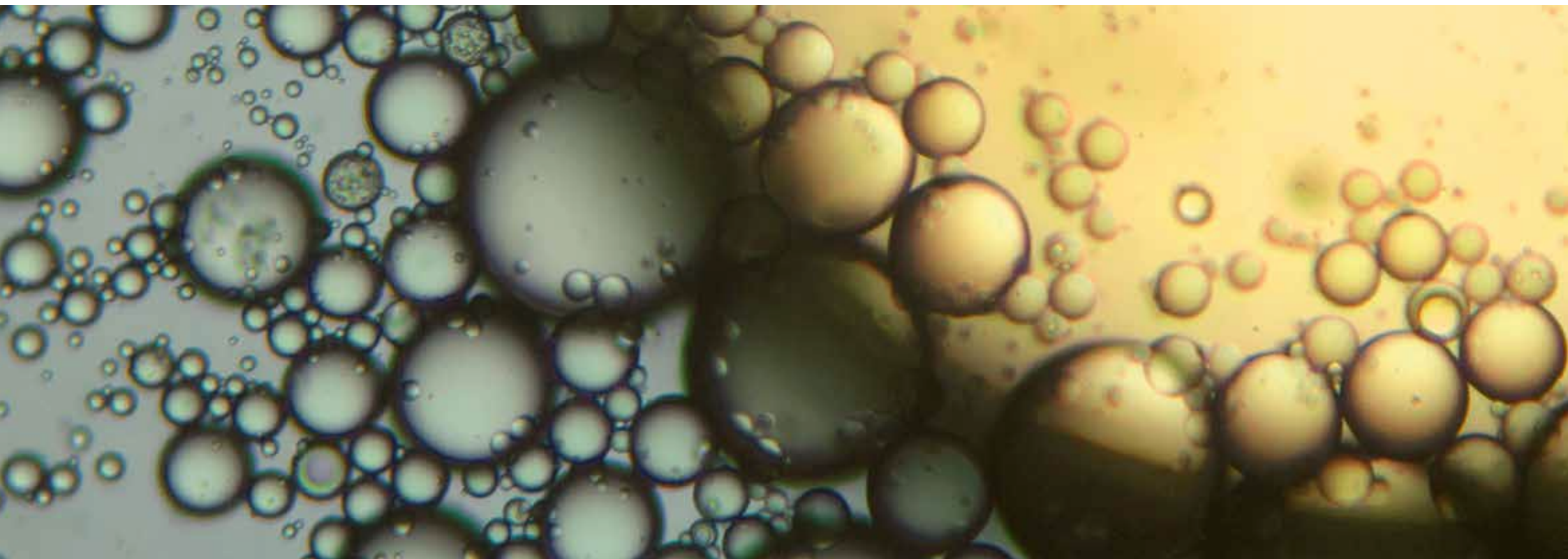
Tulevaisuuden muisteluiden pohjalta voidaan todeta, että asiantuntijat pitävät teknologiaa vahvana tulevaisuuden "trendinä" kuntoutuksessa ja kuntoutumisessa. Teknologian monimuotoinen käyttö osana kuntoutusta edellyttää vahvaa teknologiaosaamista.

Tulevaisuudessa kuntoutus nähdään monialaisena ja moniammatillisena yhteistyönä, joka edellyttää yhteistoimintaosaamisen vahvistamista. Tämä vaatii, että koulutus on laaja-alaisempaa sekä koulutustasot ja maantieteelliset rajat rikkovaa. Niin työntekijöiltä ja organisaatioilta kuin koulutukselta edellytetään jatkuva oppimisen toteutumista käytännössä.

Asiakkaan asemassa toteutuvat yksilölliset oikeudet ja tarpeet. Asiakas on aktiivinen ja vastuullinen toimija omassa kuntoutusprosessissaan. Kuntoutus on yksilöllistä ja tarvelähtöistä toteu-

tuen asiakkaan omassa toimintaympäristössä, mikä edellyttää laaja-alaista toimintakyvyn arviointiosaamista sekä toimintaympäristön arviointiosaamista. Työntekijältä edellytetään myös oman ammattialan vahvaa substanssiosaamista.

Tulevaisuuden osaamisen keskiössä on niin muutososaaminen kuin ennakoitiosaaminen kaikessa toiminnassa. Kuntoutuksen vaikuttavuustutkimuksen osaamista ja tutkimuksen tuloksia hyödynnetään päätöksenteossa, mikä vaatii ammattilaisilta vaikuttavuus- ja tutkimusosaamista. Vuoteen 2030 mennessä nähdään, että yhteiskunnalliset ja rakenteelliset muutokset ovat toteutuneet. Yleisesti ottaen oli työpajojen osallistujilla luottamusta siihen, että kuntoutus on kaikkien kansalaisten saavutettavissa ja tietoisuudessa.

M Metropolia